

Абавязковы атрыбут убору нявесты – вэлюм – таксама захаваўся. Калі жаніх і нявеста падыходзяць да дома або рэстарана, дзе іх чакаюць госці, то бацькі сустракаюць іх з караваем. Маладыя выпіваюць трохі шампанскага і б'юць келіхі. Біццё посуду на вяселлі – на шчасце. Дайшоў да нашых часоў і абрад выкупу нявесты – гэта адзін з самых вясёлых і цікавых частак вяселля. У канцы вяселля нявеста кідае букет – якая з дзяўчын яго зловіць, тая наступнай выйдзе замуж.

ЛІТАРАТУРА:

1. Обычаи и традиции Беларуси. Свадьба [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: http://probelarus.by/belarus/information/tradition/svadba_obychai_i_tradicii.html. – Дата доступу: 20.10.2018.
2. Традиции белорусской свадьбы [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <http://ivzags.ru/belarsvad.php>. – Дата доступу: 20.10.2018.

ФОРМЫ ІСНАВАННЯ І СПАСАБЫ ПРАПАГАНДАВАННЯ НАЦЫЯНАЛЬНЫХ КУЛЬТУРНЫХ ТРАДЫЦЫЙ

УА «Беларускі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт»
Валошчык В.І., студэнтка 1 курса лячэбнага факультэта
Кафедра беларускай і рускай моў
Навуковы кіраўнік – старшы выкладчык Ратынская Н.В.

Традыцыя – паняцце даволі шырокае, і ў значнай ступені яно амаль супадае з паняццем культура. Народная культура заўсёды была непарыўна звязана з працай і побытам [3, с.12]. У дадзенай працы разглядаюцца пытанні, звязаныя з існаваннем культурных традыцый у наш час.

Сёння матэрыяльныя каштоўнасці пераважаюць над духоўнымі. Уніфікаваны тэлебачанне, радыё, Інтэрнэт, дзе ўсё ў асноўным на мове рускай, англійскай, пераважна з амерыкана-еўрапейскім накірункам. У наш час многія традыцыі зніклі з актыўнага бытавання, забыты людзьмі. Прычын таму шмат: урбанізацыя, дэмаграфія, развіццё СМІ і іншыя [3, с.13].

Аднак можам адзначыць той факт, што апошнім часам народныя традыцыі ўсё больш набываюць увагу грамадскасці. Нацыянальныя культурныя вобразы беларусаў у некаторай форме можна ўбачыць сёння ў кіно, кнігах, часопісах, тэле- і радыёперадачах, рэкламных акцыях і, вядома ж, у Інтэрнэце. Наша моладзь стала актыўна цікавіцца гісторыяй продкаў. Многія з задавальненнем прымаюць удзел у беларускіх святах, варожаць ў калядны і купальскі перыяды. У сістэме работы навучальных устаноў адраджэнне нацыянальных традыцый, народнай спадчыны становіцца прадметам пільнай увагі. На пазакласных мерапрыемствах праводзяцца розныя каляндарныя абрады і традыцыйныя святы, пачэснае месца ў выхаванні дзяцей займае беларуская батлейка. У сучаснасць перайшлі народныя танцы і ігра на народных інструментах. Напрыклад, далёка за межамі раёна

ведаюць Уздзенскі народны калектыў "Крынічанька", які пераймае старадаўнюю манеру выканання танцаў і выступае ярка, каларытна, а таксама самадзейны інструментальны ансамбль «Нясвіжскія лыжары» [5].

Захаваліся ў традыцыях беларусаў народныя промыслы, бо яны маюць важную ролю ў паўсядзённым жыцці. Жывуць сярод нас майстры-ўмельцы, што цудоўна абыходзяцца з саломкай і лазой. У дашкольным цэнтры развіцця дзіцяці для пачынаючых майстроў г.Капыля дзецям прывіваюць культуру ткацтва на факультатыўных занятках, для чаго былі набыты дзіцячыя ткацкія станкі, а выхавальнікі пазнаёміліся з новымі метадыкамі. У вёсцы Кнотаўшчына берагуць традыцыі пляцення кошыкаў з хваёвай дранкі, а ў Морачы Клецкага раёна і дзеці, і дарослыя плятуць цудоўныя вырабы з лазы і саломкі. На Любаншчыне ў вёсцы Камуна ўмеюць плесці лапці. Няцяжка знайсці сярод дарослых і школьнікаў тых, хто займаецца вышыванкай, бо расце мода на вопратку з унікальным арнамантам, а ў Мінску мінулым летам праводзілася свята «Дзень вышыванкі». Таксама беларусы цудоўна валодаюць роспісам па шкле, ганчарствам [5].

Усё больш запатрабаванымі становяцца экалагічныя паселішчы, якія шырока рэкламуюць і падтрымліваюць нацыянальную культуру, сямейныя традыцыі. Чаго варты толькі наш комплекс «Дудуткі», дзе можна ўбачыць майстар-клас па выпечцы хлеба, кавальскаму і ганчарнаму рамяству, роспісу па дрэве. І як пацверджанне гэтаму – нядаўна ў конкурсе расійскага часопіса National Geographic Беларусь стала лепшай краінай для агратурызму [1].

У жывым бытаванні працягваюць існаванне традыцыі і абрады, якія маюць уплыў (хоць і не надта строгі) на паўсядзённы і святочны побыт беларусаў. Напрыклад, вяселле. Усё больш маладых людзей імкнецца пабрацца шлюбам не толькі «па правілах», але і згодна з традыцыямі нашых продкаў [2]. І некаторыя сем'і з задавальненнем бяруць для сябе цікавыя абрады з далёкай мінуўшчыны. Немалую ролю ў рэкламе і прапагандзе народных культурных традыцый адыгрывае наша тэлебачанне. Напрыклад, на канале «СТБ» жадаючыя могуць знайсці для сябе шмат цікавых майстар-класаў па адраджэнню забытых традыцый, відэа пра беларускія абрады і святы [5]. Цудоўная па задумцы і праграма тэлеканала «Беларусь 3» «Наперад у мінулае».

Яшчэ адна даўняя традыцыя, якая «асучаснілася» ў вельмі прывабным выглядзе – гэта старажытнае народнае беларускае свята «Дажынкi». Сёння «Дажынкi» – фестываль-кірмаш працаўнікоў вёскі, свята ўраджаю. Мы не сямляемся дзівіцца фантазіі працаўнікоў вёскі, калі на палях пасля ўборкі збожжавых вырастаюць незвычайныя кампазіцыі з саломы. Беларусы ў народнай творчасці па-сучаснаму выкарыстоўваюць свае нацыянальныя традыцыі: саламяныя фігуры мужчыны і жанчыны ў нацыянальных касцюмах, печ-матухна, млыны...

Разважаючы пра традыцыі беларускага народа, нельга не ўспомніць пра славытыя слуккія паясы. Гэта не проста гістарычны культурны сімвал, гэта сучасны брэнд Беларусі. Мы ганарымся тым, што змаглі адрадзіць ўнікальныя традыцыі вырабу слуккіх паясоў на прадпрыемстве ў г.Слукку [4].

Таксама вельмі знакавая падзея ў культурным жыцці нашай краіны – Фестываль нацыянальных культур у г.Гродна, які сёлета праводзіўся ў 12 раз.

Наша нацыянальная культура – гэта неацэнны дар Роду! І нават, нягледзячы на сучасныя скажэнні, гэты дар нашых продкаў і багоў ўсё роўна будзе жыць з намі, пакуль будзем жыць мы, беларусы.

ЛІТАРАТУРА:

1. Беларусь у конкурсе часопіса National Geographic Traveler (Расія) стала лепшай краінай для агратурызму [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: – <http://blr.belta.by/society/view/belarus-stala-lepsha.belarusi>. – Дата доступу: 25.09.2018.
2. Весялуха, М. «Прывезлі нявесту, як сонца...» / М. Весялуха // Звязда. – 2016. – 14 кастр. – № 197 (28813).
3. Дрыгін, А. В. Роля традыцый у фарміраванні нацыянальнай культуры / А. В. Дрыгін / Весці БДПУ. – 2005. – Серыя II, №4.
4. Слуцкія паясы – нацыянальная каштоўнасць [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <http://www.belarus.by/by/about-belarus/culture/slutsk>. – Дата доступу: 25.09.2018.
5. Традыцыі Беларусі [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <http://www.ctv.by/tradicii-belarusi>. – Дата доступу: 25.09.2018.

КАРАВАЙНЫ АБРАД ЛУНІНЕЧЧЫНЫ

УА«Гродзенскі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт»
Валынчыц Л.М., студэнт 1 курса лячэбнага факультэта
Кафедра сацыяльна-гуманітарных навук
Навуковы кіраўнік – к. гіст. н., дацэнт Стасевіч М.П.

Людзі ставяцца да народных традыцый і звычаяў па-рознаму. Адны бачаць у іх забабоны і перажыткі мінулага, іншыя лічаць іх крыніцай жывой вады і шматвяковай мудрасцю, што засталася ад продкаў. Для нас, маладога пакалення, – гэта ў першую чаргу крыніца мудрасці, а мудрасць ва ўсе часы застаецца мудрасцю.

Да нашых дзён дайшло мноства павер'яў, прыкмет і рытуалаў, звязаных са шлюбам, захаваўся і адзін з найцікавейшых вясельных абрадаў – каравайны. Якое ж вяселле ў Лунінецкім раёне без каравая! Каравай – круглы вялікі здобы хлеб, упрыгожаны кветкамі і фігуркамі зцеста.

Паводле звычаю, у чалавека вясельны каравай мог быць толькі адзін раз пры першым шлюбе, пры другім – каравай ужо не выпякалі. Але ў апошнія гады гэтаму не надаюць асаблівага значэння.

Каравайны абрад складаецца з мноства элементаў, сярод іх: абрадавыя песні, прыкметы, абавязковыя абрадавыя дзеянні ўдзельнікаў. Каравайны абрад уяўляе сабой не адвольны набор песень і абрадавых дзеянняў, а сістэму, вельмі арганізаваную.

Падрыхтоўка абрадавай выпечкі адбывалася строга па вызначаных правілах, у прыватнасці, давяралі гэту працу не кожнаму.